

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

مختار

بسم الله الرحمن الرحيم

محمد الذي حرك لسانه وسكن الغيرة والصلوة والسلام على رسوله محمد الذي هو
 صاحب الهداية وعلى آله واصحابه الذين خذفوا علل الغواية + اما بعد **مفتول**
 لا تحي الى الشفران محمد عبيد الرحمن بن الحلج محمد روشن خان
 كانه الله يحبه قدما بحسن ان يلا ما كان علم التصريف اتم العلوم + والحق
 من المتون كالشمس بين النجوم + شموله على فوائد لطيفة + وقوله
 لتست في حضرة من له توق في القنون البينة والاوس +
 وتوغل في العلوم العقلية والعقلية + الجبذ الاسع + والسريع
 المودعي + مولانا وسيدنا المولوي الحكيم السيد نور علي سلمه الله القوي +
 قافا وبعد تصحيح المتن حاشي مفيدة تنزل من اللفظ معابه + ويواصل تبينه
 تكشف عن وجه المعاني الثابتة + وسماها بكل انزجاني + في توضيح المباني +
 حق التصنيف والتأليف + لهذا العبد الضعيف + نجار بجد الله كانه حريقة من جد
 البستان بلور وضمة من رياض الجنان + فارجو من الطلاب ان لا يسوني من دعار الخ
 ومن باب المطالع ان لا يلقوا بايديهم الى الضيع عن لا يطبعون هذا الكتاب بغير الاجازة بلانه
 داخل في قدر الاماره فطبعه بخيرا جاز في جرم بحسب القانون كما يطلع عليه الماهر
 ولنبدا بفرس هذا الكتاب والى الله بالبرص والمآب

هذا الكتاب من كتب
 الفقه والحكمة
 وهو من كتب
 الفقه والحكمة
 وهو من كتب
 الفقه والحكمة

فهرس فصول كتاب رنجاني

فصل في اشتقاق هذه الال	١٩	فصل المضاعف	٢٢	فصل المعتل
فصل حكم المموز	٣١	فصل في بيان اسماء المكنى والمكان	٣١	فصل في

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلم ان التصريف في اللغة التغيير في
الصناعة تحويل الاصل الواحد الى امثلة
مختلفة لمعان مقصودة لا يحصل الا بتمام الفعل
امثلا في واما ربا ع وكل واحد منهما اما
مجر واوزيدية وكل واحد منهما اما
سالم او غير سالم وفعن بالسالم
ما سلبت حروف الاستثنية التي تقابل

١١

تتبعين فاضلي
بجاني ارجو ان يكون
سلف منسوخ
ان شاء الله تعالى
بسم الله الرحمن الرحيم
اعلم ان التصريف في اللغة التغيير في
الصناعة تحويل الاصل الواحد الى امثلة
مختلفة لمعان مقصودة لا يحصل الا بتمام الفعل
امثلا في واما ربا ع وكل واحد منهما اما
مجر واوزيدية وكل واحد منهما اما
سالم او غير سالم وفعن بالسالم
ما سلبت حروف الاستثنية التي تقابل
١١

بالحروف العينية واللام من حروف العلة والهمزة
والضعيف اما التثلاثي المجرى فان كان ماضيته
على وزن فاعل مفتوح العين فمضارعه يفعل
يفعل يضم العين المكسرة ما نحو كسرت فمضارع
يفسر ويحي على يفعل مفتوح العين اذا كان عين
فعله او لامه او حروف الخلق وسبب الهمزة
والساو والعين والحاء والعين والحاء نحو سأل
فيسل ومنع منع وايلي يالي شاذ وان كان ماضيته
على فعل مكسور العين فمضارعه يفعل مفتوح العين
نحو علم يعلم وتحي على وزن فاعل مكسور
العين اذا كان مثالا نحو كسرت يفسر الالام

بالحروف العينية واللام من حروف العلة والهمزة
والضعيف اما التثلاثي المجرى فان كان ماضيته
على وزن فاعل مفتوح العين فمضارعه يفعل
يفعل يضم العين المكسرة ما نحو كسرت فمضارع
يفسر ويحي على يفعل مفتوح العين اذا كان عين
فعله او لامه او حروف الخلق وسبب الهمزة
والساو والعين والحاء والعين والحاء نحو سأل
فيسل ومنع منع وايلي يالي شاذ وان كان ماضيته
على فعل مكسور العين فمضارعه يفعل مفتوح العين
نحو علم يعلم وتحي على وزن فاعل مكسور
العين اذا كان مثالا نحو كسرت يفسر الالام

بالحروف العينية واللام من حروف العلة والهمزة
والضعيف اما التثلاثي المجرى فان كان ماضيته
على وزن فاعل مفتوح العين فمضارعه يفعل
يفعل يضم العين المكسرة ما نحو كسرت فمضارع
يفسر ويحي على يفعل مفتوح العين اذا كان عين
فعله او لامه او حروف الخلق وسبب الهمزة
والساو والعين والحاء والعين والحاء نحو سأل
فيسل ومنع منع وايلي يالي شاذ وان كان ماضيته
على فعل مكسور العين فمضارعه يفعل مفتوح العين
نحو علم يعلم وتحي على وزن فاعل مكسور
العين اذا كان مثالا نحو كسرت يفسر الالام

حسب و اخواته وان كان ماضيه
على فعل مصوم العين مضارعه يفعل بضم العين
نحو حسن حسن واخواته اما الرابعي المحم
فهو فعل كسر ج و حتر و حتر اجا و اما
الاسم المرفوع فهو على ثلثة اقسام
الاول ما كان ماضيه على اربعة احرف فهو
افعل نحو اكرم اكراما و قتل نحو قتل قتل
و فاعل نحو قاتل مقاتله وقت الا و قاتلا الاثانه
ما كان ماضيه على خمسة احرف اما اوله التاء
مثل تفعل نحو تكسر تكسرا و قاتل نحو تباعد تباعدا
و اما اوله الهمزة مثل انفعل نحو انقطع انقطاعا

حسب و اخواته وان كان ماضيه
على فعل مصوم العين مضارعه يفعل بضم العين

نحو حسن حسن واخواته اما الرابعي المحم
فهو فعل كسر ج و حتر و حتر اجا و اما

الاسم المرفوع فهو على ثلثة اقسام
الاول ما كان ماضيه على اربعة احرف فهو

نحو حسن حسن واخواته اما الرابعي المحم
فهو فعل كسر ج و حتر و حتر اجا و اما

الاسم المرفوع فهو على ثلثة اقسام
الاول ما كان ماضيه على اربعة احرف فهو

نحو حسن حسن واخواته اما الرابعي المحم
فهو فعل كسر ج و حتر و حتر اجا و اما

الاسم المرفوع فهو على ثلثة اقسام
الاول ما كان ماضيه على اربعة احرف فهو

موقوف على النفوس ١٢ المجاوزة للنفوس

عند الوفاة على وجهه من الخشخاش عشرة ١٥

مجلس

دوسری کی زندگی کا یہ دور ہے کہ وہ دنیا سے الگ ہو کر اپنے رب سے ملا رہا ہے۔

10/10/1944

100

5

مجلس شورای اسلامی

1

[illegible][illegible]

ضربت زيدا وليسمى ايضا واقعا ومجاوزا
 واما غير متعدي وهو الذي لم يتجاوز الفاعل
 كقولك حسن زيدا وليسمى لازما وغير واقعا
 تعديا في المثالين المجردين
 والعين او بالضم كقولك فرحت زيدا واجلسته
 وحرفت البحر في الكل نحو ذهبت يدا الطليق
 فصل في امثلة تصريف هذه الافعال
 اما الماسي فهو الفعل الذي دل على معنى
 وجيد في الزمان الماضي فالبنى للفاعل منسب
 ما كان اوله مفتوحا وكان اول متحرك منه
 مفتوحا مثالا نصر نصره وانصرت تصبرا

[illegible]

حکومت ہندوستان
وزارت داخلہ
نئی دہلی

چون در کتب فقهی از مذهب خودی
 تعبیری از فقه باین اقسام
 مذهب خودی نموده اند
مذهب خودی
 و کتب در مذهب خودی
 نقل کرده اند و در مذهب خودی
 بکسر یا نیز قرآن است که در مذهب
 چندی از اصحاب است که در مذهب
 خودی است

نحو تخرید واستخرج المسال واما المضارع

فهو ما يكون اوله احذس الزوائد الاربع وسه

الهمزة والنون والتاء والياء جميعها اتي

اوتامين اوتالي اوتانيث فالهمزة للمتكلم وحده

والنون له اذ كان مسعة بخسره والتاء للمخاطب

مفرد او مثني ومجموعا مذكر كان او مؤنثا

وللغات المفردة والمثنى والياء للغائب المذكر

مفرد او مثني ومجموعا وجمع المؤنث الغائب

ويؤيد صيغ الحال والاستقبال كقول يفعل

الآن ويسمى حالا وحاضرا او يفعل خدا ويسمى

مستقبلا واذا اوتحلت عليه السين وسوف فعلت

نحو تخرید واستخرج المسال واما المضارع
فهو ما يكون اوله احذس الزوائد الاربع وسه
الهمزة والنون والتاء والياء جميعها اتي
اوتامين اوتالي اوتانيث فالهمزة للمتكلم وحده
والنون له اذ كان مسعة بخسره والتاء للمخاطب
مفرد او مثني ومجموعا مذكر كان او مؤنثا
وللغات المفردة والمثنى والياء للغائب المذكر
مفرد او مثني ومجموعا وجمع المؤنث الغائب
ويؤيد صيغ الحال والاستقبال كقول يفعل
الآن ويسمى حالا وحاضرا او يفعل خدا ويسمى
مستقبلا واذا اوتحلت عليه السين وسوف فعلت

نحو تخرید واستخرج المسال واما المضارع
فهو ما يكون اوله احذس الزوائد الاربع وسه
الهمزة والنون والتاء والياء جميعها اتي
اوتامين اوتالي اوتانيث فالهمزة للمتكلم وحده
والنون له اذ كان مسعة بخسره والتاء للمخاطب
مفرد او مثني ومجموعا مذكر كان او مؤنثا
وللغات المفردة والمثنى والياء للغائب المذكر
مفرد او مثني ومجموعا وجمع المؤنث الغائب
ويؤيد صيغ الحال والاستقبال كقول يفعل
الآن ويسمى حالا وحاضرا او يفعل خدا ويسمى
مستقبلا واذا اوتحلت عليه السين وسوف فعلت

واولا دخلت عليه لام الابداء ان تحصل باحوال
 المضارعة منه مقتوحا الا ما كان ماضية على
 اربعة احرف فان حرف المضارعة منه يكون
 مضموما ابداء نحو يد خسر ونكرم ويقابل ويقسم
 وعلامة تبين هذه الاربعة للفاعل كون
 الحرف التي قبل آخره كسورا ابداء مثاله من يفعل نحو
 ينضمضون ان ينضمضون الخ وفس على هذا
 يضرب ويعلم وينضمض ونكرم ويقابل
 ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم

سيفعل او سوف يفعل اختص بزمان الاستقبال
 واولا دخلت عليه لام الابداء ان تحصل باحوال
 المضارعة منه مقتوحا الا ما كان ماضية على
 اربعة احرف فان حرف المضارعة منه يكون
 مضموما ابداء نحو يد خسر ونكرم ويقابل ويقسم
 وعلامة تبين هذه الاربعة للفاعل كون
 الحرف التي قبل آخره كسورا ابداء مثاله من يفعل نحو
 ينضمضون ان ينضمضون الخ وفس على هذا
 يضرب ويعلم وينضمض ونكرم ويقابل
 ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم

وان كان الحرف الذي قبل آخره كسورا ابداء مثاله من يفعل نحو
 ينضمضون ان ينضمضون الخ وفس على هذا
 يضرب ويعلم وينضمض ونكرم ويقابل
 ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم

واولا دخلت عليه لام الابداء ان تحصل باحوال
 المضارعة منه مقتوحا الا ما كان ماضية على
 اربعة احرف فان حرف المضارعة منه يكون
 مضموما ابداء نحو يد خسر ونكرم ويقابل ويقسم
 وعلامة تبين هذه الاربعة للفاعل كون
 الحرف التي قبل آخره كسورا ابداء مثاله من يفعل نحو
 ينضمضون ان ينضمضون الخ وفس على هذا
 يضرب ويعلم وينضمض ونكرم ويقابل
 ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم ونقسم

المؤنث فإنه ضمير كالواو في جمع المذكر

[illegible]

قیبت علی کل حال نقول لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 من الضمة فتحة وليسقط النونات سورے نون
 جمع المونث فتقول لن یضرب لن یضرب
 الی لن یضرب لن یضرب ومن الجواز لم لا لم
 الامر فتقول فی امر الغائب لیضرب لیضرب
 لیضرب والیضرب لیضرب لیضرب ونس
 علی ید الیضرب لیضرب لیضرب لیضرب
 لا انما یبیت نقول فی ننی الغائب لا یضرب

قیبت علی کل حال نقول لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 من الضمة فتحة وليسقط النونات سورے نون
 جمع المونث فتقول لن یضرب لن یضرب
 الی لن یضرب لن یضرب ومن الجواز لم لا لم
 الامر فتقول فی امر الغائب لیضرب لیضرب
 لیضرب والیضرب لیضرب لیضرب ونس
 علی ید الیضرب لیضرب لیضرب لیضرب
 لا انما یبیت نقول فی ننی الغائب لا یضرب

قیبت علی کل حال نقول لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 لم یضرب لم یضرب لم یضرب لم یضرب
 من الضمة فتحة وليسقط النونات سورے نون
 جمع المونث فتقول لن یضرب لن یضرب
 الی لن یضرب لن یضرب ومن الجواز لم لا لم
 الامر فتقول فی امر الغائب لیضرب لیضرب
 لیضرب والیضرب لیضرب لیضرب ونس
 علی ید الیضرب لیضرب لیضرب لیضرب
 لا انما یبیت نقول فی ننی الغائب لا یضرب

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 وفي فني الحاضر لا انتصر الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا الا انتصروا وكذا قياس
 سائر الامثلة واما الامر بالصيغة وهو امر
 الحاضر وجوبه على لفظ المضارع
 الجرم فان كان ما بعد حرف المضارعة
 متحركا فتنسقط منه حرف المضارعة وتأتي
 بصورة الباس في مجزوء ما فتقول في الامر من
 تخرج تخرج وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج
 وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج وتخرج

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا
 لا انتصر الا انتصروا لا انتصروا الا انتصروا

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

حرف المضارعة ساکننا فحذف منه حرف
المضارعة وتبایع بصورة الباء في بحر وافر
في اول بحر فاعل
المضارع منه مضموم فاعله الفعل انصرف
انصرفا انصرفوا انصرفي انصرفن وكذلك
اضرب واقطع واجمع واستخرج وفتحوا
الکرم بنائم علی الاصل المرفوض فان اصل تکرم
تاکرم واعلم انه اذا جمع تا ان فی اول مضارع
تفعل وتفاعل وتغفل ويجوز انباتهما نحو تجت
وتقابل وتندرج ويجوز حذف احد هما
وفي التنزيل فانث له تصدی ونار الظلم

[illegible]

وَمَنْزِلُ الْمَلَائِكَةِ وَسَمْعُ كَانٍ فَسَارَ فَعَلَّ صَادَا
اصلة تنزل ١٢
 او صَادَا او طَار او طَارَ قَلْبِت تَاوَهُ طَارَ فَعَلَّ قَوْل
 فِي افْعَلٍ مِنَ الصَّحِاحِ صَطْلُ وَمِنَ الضَّرْبِ
اصلة ضرب ١٢
 فَضْرِبَ وَمِنَ الظُّرُوفِ وَمِنَ الظُّلْمِ
اصلة ظلم ١٢
 وَضَطْلٌ وَكَذَلِكَ سَا تَرْتَصِفَاتُهُ صَطْلُ
اصلة ظلم ١٢
 بِصَطْلٍ اصْطِلَا حَافُو مِصْطَلِحٍ وَذَاكَ مِصْطَلِحٌ
 عَلَيْهِ وَالْأَمْرُ صَطْلُ وَالنَّهْيُ لَا تَصْطَلِحُ وَسَمْعُ
 كَانٍ فَلَمَّا افْعَلٌ وَالْأَوْدَالُ اَوْزَارُ قَلْبِت
 تَاوَهُ وَالْأَفْعُولُ فِي افْعَلٍ مِنَ الدَّرَجَةِ وَالذِّكْرُ
وهو المفعول ١٢
 وَالزَّحْرُ اَوْزَارُ اَوْ اَوْزَاكَ وَازْدَجَسَ وَيُطَقُّ الْفَعْلُ
وهو المفعول ١٢
 غَيْرُ الْمَاخِضِ وَالْحَالُ نُونَانِ لِلتَّائِيكِ خَفِيفَةٌ
حال ١٢

وَمَنْزِلُ الْمَلَائِكَةِ وَسَمْعُ كَانٍ فَسَارَ فَعَلَّ صَادَا
 اصلة تنزل ١٢
 او صَادَا او طَار او طَارَ قَلْبِت تَاوَهُ طَارَ فَعَلَّ قَوْل
 فِي افْعَلٍ مِنَ الصَّحِاحِ صَطْلُ وَمِنَ الضَّرْبِ
 اصلة ضرب ١٢
 فَضْرِبَ وَمِنَ الظُّرُوفِ وَمِنَ الظُّلْمِ
 اصلة ظلم ١٢
 وَضَطْلٌ وَكَذَلِكَ سَا تَرْتَصِفَاتُهُ صَطْلُ
 اصلة ظلم ١٢
 بِصَطْلٍ اصْطِلَا حَافُو مِصْطَلِحٍ وَذَاكَ مِصْطَلِحٌ
 عَلَيْهِ وَالْأَمْرُ صَطْلُ وَالنَّهْيُ لَا تَصْطَلِحُ وَسَمْعُ
 كَانٍ فَلَمَّا افْعَلٌ وَالْأَوْدَالُ اَوْزَارُ قَلْبِت
 تَاوَهُ وَالْأَفْعُولُ فِي افْعَلٍ مِنَ الدَّرَجَةِ وَالذِّكْرُ
 وهو المفعول ١٢
 وَالزَّحْرُ اَوْزَارُ اَوْ اَوْزَاكَ وَازْدَجَسَ وَيُطَقُّ الْفَعْلُ
 وهو المفعول ١٢
 غَيْرُ الْمَاخِضِ وَالْحَالُ نُونَانِ لِلتَّائِيكِ خَفِيفَةٌ
 حال ١٢

ساكنة وثقلية مفتوحة الا فيما تختص به وفعل
 الاثنين وجماعة النصارى في مكية ابداء
 فيه فتقول اذ هبنا واذهبنان فخطا
 الفبا بعد نون جمع المونث لتفصل بين
 النونات ولا تدخلها الخفيفة لانه يلزم
 التقاء الساكنين على غير حدة فان التقلد
 الساكنين انما يجوز اذا كان الاول حرف
 مد والثاني مد غما نحو دابة ويحذف من
 الفعل معهما النون في الامثلة الخمسة
 ويصير يفعلان وتفعلان ويفعلون وتفعلون
 وتفعلين ويحذف واو يفعلون وتفعلون

[illegible][illegible][illegible][illegible]

(Faint handwritten Persian text, likely bleed-through from the reverse side of the page)

[illegible][illegible][illegible]

كالقيل واما زاد على التثنية فالضابطة
 ان تضع في مضارعة الميم المضمومة موضع
 في المضارعة وتكتب ما قبل آخره في
 الفاعل وتكتب في المفعول نحو تكريم وتكريم وتخرج
 وتخرج وتخرج وقد يستوي لفظ الفاعل
 والمفعول في بعض المواضع كحبات وسحاب
 ومختار ومختار ومختار ومنصت ومنصت
 فيه وسحاب وسحاب عنه ويخلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الثلاث في البحر والمزيد ما كان عينه
 ولائه من جنس واحد كزود واعد فان اصلها

واما ما زاد على التثنية فالضابطة
 ان تضع في مضارعة الميم المضمومة موضع
 في المضارعة وتكتب ما قبل آخره في
 الفاعل وتكتب في المفعول نحو تكريم وتكريم وتخرج
 وتخرج وتخرج وقد يستوي لفظ الفاعل
 والمفعول في بعض المواضع كحبات وسحاب
 ومختار ومختار ومختار ومنصت ومنصت
 فيه وسحاب وسحاب عنه ويخلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الثلاث في البحر والمزيد ما كان عينه
 ولائه من جنس واحد كزود واعد فان اصلها

واما ما زاد على التثنية فالضابطة
 ان تضع في مضارعة الميم المضمومة موضع
 في المضارعة وتكتب ما قبل آخره في
 الفاعل وتكتب في المفعول نحو تكريم وتكريم وتخرج
 وتخرج وتخرج وقد يستوي لفظ الفاعل
 والمفعول في بعض المواضع كحبات وسحاب
 ومختار ومختار ومختار ومنصت ومنصت
 فيه وسحاب وسحاب عنه ويخلف في التقدير
 فصل المضاعف ويقال له الاصل
 من الثلاث في البحر والمزيد ما كان عينه
 ولائه من جنس واحد كزود واعد فان اصلها

درود و اعدو و هو من الرباسے ماکان فاو و
 و لامه الاملے من جنس واحد و کذاک عینہ
 و لامه الشایئہ و یقال له المطابق ایضا نحو
 زکزل یزکزل زکزلہ و زکزلہ الا و انہ ا لحن
 المضاہف بالمعذات لان حرف التضعیف
 یلحقہ الابدال کقو لمصم اکملیت بمعنی املیت
 و الخذف کما قالوا است و ظلت سوا و احسنت
 اسے است و ظلت و احسنت و المضاہف
 یلحقہ الادغام و هو ان تسکن الاول و تدرج
 فی الثانی و تسمی الاول مدغما و الثانی مدغما
 فیہ و ذلک واجب فی نحو مدغمة و اعدہ

رود و اعدو و هو من الرباسے ماکان فاو و
 و لامه الاملے من جنس واحد و کذاک عینہ
 و لامه الشایئہ و یقال له المطابق ایضا نحو
 زکزل یزکزل زکزلہ و زکزلہ الا و انہ ا لحن
 المضاہف بالمعذات لان حرف التضعیف
 یلحقہ الابدال کقو لمصم اکملیت بمعنی املیت
 و الخذف کما قالوا است و ظلت سوا و احسنت
 اسے است و ظلت و احسنت و المضاہف
 یلحقہ الادغام و هو ان تسکن الاول و تدرج
 فی الثانی و تسمی الاول مدغما و الثانی مدغما
 فیہ و ذلک واجب فی نحو مدغمة و اعدہ

و لامه الشایئہ و یقال له المطابق ایضا نحو
 زکزل یزکزل زکزلہ و زکزلہ الا و انہ ا لحن
 المضاہف بالمعذات لان حرف التضعیف
 یلحقہ الابدال کقو لمصم اکملیت بمعنی املیت
 و الخذف کما قالوا است و ظلت سوا و احسنت
 اسے است و ظلت و احسنت و المضاہف
 یلحقہ الادغام و هو ان تسکن الاول و تدرج
 فی الثانی و تسمی الاول مدغما و الثانی مدغما
 فیہ و ذلک واجب فی نحو مدغمة و اعدہ

و لامه الشایئہ و یقال له المطابق ایضا نحو
 زکزل یزکزل زکزلہ و زکزلہ الا و انہ ا لحن
 المضاہف بالمعذات لان حرف التضعیف
 یلحقہ الابدال کقو لمصم اکملیت بمعنی املیت
 و الخذف کما قالوا است و ظلت سوا و احسنت
 اسے است و ظلت و احسنت و المضاہف
 یلحقہ الادغام و هو ان تسکن الاول و تدرج
 فی الثانی و تسمی الاول مدغما و الثانی مدغما
 فیہ و ذلک واجب فی نحو مدغمة و اعدہ

يَعْبُدُ وَالْقَدْرُ وَالْمَحْدُ لَيْتُ وَالسُّوْدُ لَيْتُ وَالسُّوْدُ
الاعداد هي اكراد ١٢ الاعداد لا تشقاق ١٣ سياه شد ١٤

يَسُوْدُ وَالسُّعْدُ لَيْتُ وَالْعَلْبُ لَيْتُ وَالْمَحْدُ لَيْتُ
اي سکن ١٥ دراز شد ١٦

يَسُوْدُ وَالْعَلْبُ لَيْتُ وَالْمَحْدُ لَيْتُ
اي وکلا لا نظام واجب في هذه اللفظ ١٧

للمفعول نحو سَعْدٌ وَنَقْدٌ وَفِي سَعْدٍ
اي المفعول المسموع ١٨ سَعْدٌ وَنَقْدٌ
سَعْدٌ وَنَقْدٌ لَيْتُ وَالْعَلْبُ لَيْتُ
الاعداد واجب ١٩

الف الضمير او واوه او يا وه نحو سَعْدٌ

سَعْدٌ وَنَقْدٌ وَفِي سَعْدٍ وَنَقْدٍ
امر سَعْدٌ وَنَقْدٌ لا تميز ٢٠

سَعْدٌ وَنَقْدٌ لَيْتُ وَالْعَلْبُ لَيْتُ

سَعْدٌ وَنَقْدٌ لَيْتُ وَالْعَلْبُ لَيْتُ

وَجَا نَزَادُ خَلٍ الْجَا زِمٍ عَلَى الْفِعْلِ الْوَاحِدِ
حرف باشد خواه اسم ٢١

فَانْ كَانْ مَكْسُورَ الْعَيْنِ كَيْفَ نَزَادُ مَقْشُوعَةٍ

Handwritten marginal notes in Persian script, likely explaining the grammatical rules or providing examples related to the main text. The notes are written in a cursive style and cover the margins of the page.

كَيْعَضُ فَيَقُولُ لَمْ يَفْزَرْ وَلَمْ يَعْضْ بفتح اللام
 وكسر ما ولم يَفْزَرْ ولم يَعْضْ وبهذا حكم نقضه
 ويخبر ويخبره وان كانا نعين مضموما فيخوز
 الحركات الثلاث مع اللام غلام وقله تقول لم
 يَفْزَرْ كات الدال ولم يَفْزَرْ وبهذا حكم الامر فتقول
 فَيَزِرْ وعَضْ اللام وقها واَفْزَرْ واَعْضْ
 ومثله وامدو وتقول في اسم الفاعل ماؤ
 ماؤان ماؤون ومُدَّة ماؤة ماؤمان ماؤات
 ومواؤ في المفعول ممدو ومكنصور
 فصل المعش ما احده اصوله عشرة
 في الواو والالف والياء وتسع حروف

كَيْعَضُ فَيَقُولُ لَمْ يَفْزَرْ وَلَمْ يَعْضْ بفتح اللام
 وكسر ما ولم يَفْزَرْ ولم يَعْضْ وبهذا حكم نقضه
 ويخبر ويخبره وان كانا نعين مضموما فيخوز
 الحركات الثلاث مع اللام غلام وقله تقول لم
 يَفْزَرْ كات الدال ولم يَفْزَرْ وبهذا حكم الامر فتقول
 فَيَزِرْ وعَضْ اللام وقها واَفْزَرْ واَعْضْ
 ومثله وامدو وتقول في اسم الفاعل ماؤ
 ماؤان ماؤون ومُدَّة ماؤة ماؤمان ماؤات
 ومواؤ في المفعول ممدو ومكنصور
 فصل المعش ما احده اصوله عشرة
 في الواو والالف والياء وتسع حروف

المند واللين والالف حينمة تكون منقلبة

عن واو او بار وانواع سبعة الاول

المعقل الفشار ويقال له المثال لثلاثة

المصح في احتمال الحركات اما الواو فتكون

من المضامين المنسبة على فاعل بك العين

ومن مصدره الذ على فاعله وسلم

في سائر مضامين تقول عت

عده فهو واحد وذاك موعود ع لا تعد

عكرك وبق يوق مقه فاذا ازيلت كسرة

ما بعد الواو اعيدت الواو نحو لم يوعر

وثبت في فاعل بالفتح كقولك يوحل

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely explaining the grammar rules or providing examples. The text is dense and covers the left margin of the page.

Handwritten marginal notes in Arabic script, likely explaining the grammar rules or providing examples. The text is dense and covers the bottom right margin of the page.

[illegible]

۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳

عمر: نفسك فالجيم والثلاثون ثقل عيسى

[illegible]

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "والماء في الفاسواركان" and "والماء في الفاسواركان".

والماء في الفاسواركان واوا او ياء لفتح كما و
المعروف

الفتح ما قبلها نحو صان وابع فان اتصل

بضمير المسك والمخاطب اوسع الموث

الغاية نقل قيل من الواوي الى فعل و

من الياء الى قيل ولان عليها ولم يغير قيل

ولا قيل اذا كانا صاكين وثقلت الضمة

والكسر الى الفاء وحذفت العين وقيل

صان صانا صانوا صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

صانت صانت صانت صانت صانت صانت

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, providing grammatical explanations and examples. Includes phrases like "والماء في الفاسواركان" and "والماء في الفاسواركان".

فقلت صبيّ واعْتَلَا لِمَا لِنَقْلِهِ وَالْقَلْبُ

وَبِزَيْجٍ وَاعْتِلَالِهِ بِالنَّفْسِ وَتَقْوِيلِهِ فِي

المضارع يصون ويبيع واعتلا لها بالنقل

وینحاف و یباب و اعتلا لهما بالنقل و القلب

ویدخل الحارم فتنقط العين اذا سكن بالبعد

و تثبت اذا تحركت ما بعده تقول لم يضمن لم

يَصُونَا لِمَ يَصُونُوا لِمَ تَعْمَلُ لِمَ تَصُونَا لِمَ يَصْنَعُ لِمَ تَصْنَعُ

لَمْ تَصُونَا لَمْ تَصُونُوا لَمْ تَقْوُونِي لَمْ تَصُونَا لَمْ تَصْنَعْ

لَمْ أَصْنُ لَمْ أَصْنُ وَكَهَذَا الْمَرْبُوحُ لَمْ يَبْعِ وَلَمْ يَبْعِ

يَخَفُ لَمْ يَخَفَا وَقَسَّ عَلَيْهِ الْأَمْرُ فَوَضَعُوا

صُوْنِي صُوْنَا صُنَّ وَصُوْنِي صُوْنَانِ صُوْنِي

فَقُلْتُ صَبْرٌ وَاعْتِلَالٌ بِالنَّقْلِ وَالْقَلْبِ
وَبَيْعٌ وَاعْتِلَالٌ بِالنَّقْلِ وَتَقْوَلُ فِي
الْمُضَارِعِ يَصُونَ وَيَبْعُ وَاعْتِلَالٌ بِالنَّقْلِ
وَبَيْعٍ وَاعْتِلَالٌ بِالنَّقْلِ وَالْقَلْبِ
وَيَدْخُلُ الْجَائِزُ فَيَسْقُطُ الْعَيْنُ إِذَا سَكَنَ مَابَعْدَهُ
وَتَثْبُتُ إِذَا تَحَرَّكَ مَابَعْدَهُ تَقْوَلُ لَمْ يَصْنِ لَمْ
يَصُونَا لَمْ يَصُونُوا لَمْ تَصْنِ لَمْ تَصُونَا لَمْ تَصْنِ
لَمْ تَصُونَا لَمْ تَصُونُوا لَمْ تَصْنِ لَمْ تَصُونَا لَمْ تَصْنِ
لَمْ أَصْنِ لَمْ تَصْنِ وَكَهَذَا لَمْ يَبْعِ لَمْ يَبْعِ وَلَمْ
يَخَفْ لَمْ يَخَافُوا قِسْ عَلَيْهِ الْأَمْرَ خَوْصًا صَوْنًا صَوْنًا
صَوْنًا صَوْنًا صَوْنًا صَوْنًا صَوْنًا

کوه به قریب و دورداد و بسبب
 و بی از اصل و قوه تا بقیاس
 بل کوه نیز جامع است
 الفتح بعد از این که
 دو طرفه است در آن
 در اصل خوب بود و حرکت داد
 نقل کوه به قریب و دورداد و بسبب
 سکونت و عکس را بقیاس
 اصل و قوه تا بقیاس
 بقیاس و دورداد و بسبب
 نقل کوه به قریب و دورداد و بسبب

[illegible][illegible]

مسائل واجب بعد کسر او نقل کرده یا قبل و از دو واسطه سبب کسر یا قبل بیاید که خود و یا از اجتماع ساکنین و زدن و دور و اصل

وَابْتِغَىٰ وَاسْتَوَادَ وَابْتِغَاوُا وَكَلَامًا سَائِرًا تَصَارِيفُهَا

وَأَسْمُ الْفَاعِلِ مِنَ الْجَمْعِ وَبِئْسَ بِالْمِرَّةِ كَسَمَاتِنِ

وَبَانَعَ وَالْمُزِيدُ فِيهِ يَعْتَلُّ بِمَا اعْتَلَّتْ بِهِ الْمَضَارِعُ

وَبِئْسَ بِمُسْتَقِيمٍ وَمُسْتَقَادٌ وَمُخْتَارٌ وَأَسْمُ الْمَفْعُولِ

مِنَ الْجَمْعِ وَيَعْتَلُّ بِالْمُحَذَفِ كَمَصُونِ

وَبِئْسَ وَالْمُحَذَفُ وَأَوَّ مَفْعُولٌ عِنْدَ سَبُوءٍ

وَعَيْنُ الْفِعْلِ عِنْدَ أَلِ الْحَسَنِ وَنَبُو تَسْمِيَةٍ مُّشَبَّهَةٌ

أَيَّاهُ يَقُولُونَ بِسُيُوعٍ وَالْمُزِيدُ فِيهِ يَعْتَلُّ بِالنَّقْلِ

وَالْقَلْبُ إِنْ اعْتَلَّ فَعَلُهُ كَأَبٍ وَمُسْتَقَامٌ وَمُسْتَقَادٌ

وَمُخْتَارُ الثَّلَاثِ الْمَعْتَلُّ اللَّامُ وَيُقَالُ لَهُ النَّاصِ

وَفُذُّ الْارْبَعَةِ لَكُونُ ماضِيهٍ عَلَى أَرْبَعَةِ أَحْرَفٍ

٢٩

وَابْتِغَىٰ وَاسْتَوَادَ وَابْتِغَاوُا وَكَلَامًا سَائِرًا تَصَارِيفُهَا
وَأَسْمُ الْفَاعِلِ مِنَ الْجَمْعِ وَبِئْسَ بِالْمِرَّةِ كَسَمَاتِنِ
وَبَانَعَ وَالْمُزِيدُ فِيهِ يَعْتَلُّ بِمَا اعْتَلَّتْ بِهِ الْمَضَارِعُ
وَبِئْسَ بِمُسْتَقِيمٍ وَمُسْتَقَادٌ وَمُخْتَارٌ وَأَسْمُ الْمَفْعُولِ
مِنَ الْجَمْعِ وَيَعْتَلُّ بِالْمُحَذَفِ كَمَصُونِ
وَبِئْسَ وَالْمُحَذَفُ وَأَوَّ مَفْعُولٌ عِنْدَ سَبُوءٍ
وَعَيْنُ الْفِعْلِ عِنْدَ أَلِ الْحَسَنِ وَنَبُو تَسْمِيَةٍ مُّشَبَّهَةٌ
أَيَّاهُ يَقُولُونَ بِسُيُوعٍ وَالْمُزِيدُ فِيهِ يَعْتَلُّ بِالنَّقْلِ
وَالْقَلْبُ إِنْ اعْتَلَّ فَعَلُهُ كَأَبٍ وَمُسْتَقَامٌ وَمُسْتَقَادٌ
وَمُخْتَارُ الثَّلَاثِ الْمَعْتَلُّ اللَّامُ وَيُقَالُ لَهُ النَّاصِ
وَفُذُّ الْارْبَعَةِ لَكُونُ ماضِيهٍ عَلَى أَرْبَعَةِ أَحْرَفٍ

وإذا خسرنا من أنفسنا فالحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

وإذا خسرنا من أنفسنا فالحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

وإذا خسرنا من أنفسنا فالحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

وإذا خسرنا من أنفسنا فالحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

وإذا خسرنا من أنفسنا فالحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

[illegible]

ترکے تر ضیاء پر غنیمتیں تر ضیاء تر ضیاء پر +

فیہ لفظ جماعة الذکور والانات سے خطاب
 والغبیہ جمیعاً لکن التمسدیر مختلف فوزین المکر
 یفعلون و تفعون و وزن الموث یفعلن و تفعلن
 و تقول یومیئ یرمیان یرمئون ترکیب تریان
 یرمین ترکیب تریان یرمئون ترکیب تریان
 یرمیان یرمیین ارسے تریان واصل
 یرمئون یرمیئون ففعل ببالفعل برضوا
 ہذا حکم کل ما کان قبل لامہ مکسور کھدے
 و یمائے و یرمئے و یرمئ و یفعل و یفعل
 و یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ
 ترکیب تریان یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ و یرمئ

[illegible][illegible][illegible][illegible]

و لا یستعمل ما قبله قلت یا رسول الله اعطی ما یستعمل
 و اعتدی یثوب و استثنی یثوب و نقول مع
 القیاس العلیت و اعتدیت و استثنیت و کما یک
 تغادینا و تراجینا المراجع المثل العین و اللام
 و یقال له الملیف المقرون فتقول شوئے
 یثوب شئ مثل رعی یرعی و یثوب یثوبی قوۃ
 و رعی یروئے رعی مثل رعی یرعی فوئیان
 و امرأة رعی مثل عطفشان و عطش و آروئے
 کما عطش کرعی و حی فوئے و حی و حی
 فو حیان و حیوا فو حیاء و یجوز حیوا بالتحفیف
 کر حیوا ای کارض و آحی و حی و حی

و لا یستعمل ما قبله قلت یا رسول الله اعطی ما یستعمل
 و اعتدی یثوب و استثنی یثوب و نقول مع
 القیاس العلیت و اعتدیت و استثنیت و کما یک
 تغادینا و تراجینا المراجع المثل العین و اللام
 و یقال له الملیف المقرون فتقول شوئے
 یثوب شئ مثل رعی یرعی و یثوب یثوبی قوۃ
 و رعی یروئے رعی مثل رعی یرعی فوئیان
 و امرأة رعی مثل عطفشان و عطش و آروئے
 کما عطش کرعی و حی فوئے و حی و حی
 فو حیان و حیوا فو حیاء و یجوز حیوا بالتحفیف
 کر حیوا ای کارض و آحی و حی و حی

و لا یستعمل ما قبله قلت یا رسول الله اعطی ما یستعمل
 و اعتدی یثوب و استثنی یثوب و نقول مع
 القیاس العلیت و اعتدیت و استثنیت و کما یک
 تغادینا و تراجینا المراجع المثل العین و اللام
 و یقال له الملیف المقرون فتقول شوئے
 یثوب شئ مثل رعی یرعی و یثوب یثوبی قوۃ
 و رعی یروئے رعی مثل رعی یرعی فوئیان
 و امرأة رعی مثل عطفشان و عطش و آروئے
 کما عطش کرعی و حی فوئے و حی و حی
 فو حیان و حیوا فو حیاء و یجوز حیوا بالتحفیف
 کر حیوا ای کارض و آحی و حی و حی

و لا یستعمل ما قبله قلت یا رسول الله اعطی ما یستعمل
 و اعتدی یثوب و استثنی یثوب و نقول مع
 القیاس العلیت و اعتدیت و استثنیت و کما یک
 تغادینا و تراجینا المراجع المثل العین و اللام
 و یقال له الملیف المقرون فتقول شوئے
 یثوب شئ مثل رعی یرعی و یثوب یثوبی قوۃ
 و رعی یروئے رعی مثل رعی یرعی فوئیان
 و امرأة رعی مثل عطفشان و عطش و آروئے
 کما عطش کرعی و حی فوئے و حی و حی
 فو حیان و حیوا فو حیاء و یجوز حیوا بالتحفیف
 کر حیوا ای کارض و آحی و حی و حی

وكان كثره الاستعمال كما قالوا لا اذير

يَقُونُ وَالْأَمْرُ فِتْنِيرٌ عَلَى حَرْفٍ وَاحِدٍ يَنْزِمُهُ

وفي التاكيد عين قيان قن من قيان قينات

وہ جو یوٹی کرے یوٹی کرے ایچ کلر جس

السماو

فے اسم مکان و یوم و جبل و لایسے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ان بے بس و غافلانہ

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

الفعل السابع المعتل الفاء والعين
واللام وذاك واو ويا لاسم الحرفين
فصل حكم المموز في تصريف فعله حكم
الصحيح لان الهمزة حرف صحيح لكنها قد تخفف
اذا وقعت غير اول لانها حرف شديد من
اقصه اخلق فتقول ابل يا مل كنصر نصرا و مل
تقلب الهمزة واو والان الهمزة من اذا التثنية
في كل ثمانية تها ساكنة و جنب
قلبها بحركة ما قبلها كامن واو من وانما
فان كانت الاو الهمزة وصل فتعود الثانية
همزة عند الوصل اذا انفتح ما قبلها وحذفت

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الفعل السابع المعتل الفاء والعين
واللام وذاك واو ويا لاسم الحرفين
فصل حكم المموز في تصريف فعله حكم
الصحيح لان الهمزة حرف صحيح لكنها قد تخفف
اذا وقعت غير اول لانها حرف شديد من
اقصه اخلق فتقول ابل يا مل كنصر نصرا و مل
تقلب الهمزة واو والان الهمزة من اذا التثنية
في كل ثمانية تها ساكنة و جنب
قلبها بحركة ما قبلها كامن واو من وانما
فان كانت الاو الهمزة وصل فتعود الثانية
همزة عند الوصل اذا انفتح ما قبلها وحذفت
بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين
الفعل السابع المعتل الفاء والعين
واللام وذاك واو ويا لاسم الحرفين
فصل حكم المموز في تصريف فعله حكم
الصحيح لان الهمزة حرف صحيح لكنها قد تخفف
اذا وقعت غير اول لانها حرف شديد من
اقصه اخلق فتقول ابل يا مل كنصر نصرا و مل
تقلب الهمزة واو والان الهمزة من اذا التثنية
في كل ثمانية تها ساكنة و جنب
قلبها بحركة ما قبلها كامن واو من وانما
فان كانت الاو الهمزة وصل فتعود الثانية
همزة عند الوصل اذا انفتح ما قبلها وحذفت

وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ عَلَى الْأَصْلِ عَنِ الْوَصْلِ كَقَوْلِهِ
وَأَمْرُكَ بِالصَّلَاةِ وَارْزُقْنَا زَيْنًا وَهَيْتَ لَيْتَنِي
كَضَرْبِ يَضْرِبُ إِيْزَرَ كَضَرْبِ وَادٍ يَأْوِي كَضَرْبِ
يَكْرُمُ أَوْدُتْ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَنَسَالُ سَيْكَلُ وَنَسَالُ
يَسَالُ سَلُ وَابْتُ يُوْتُ ابْتُ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَضَرْبِ
يَسْمُوْنَ وَخَارِجِي كَمَكَالُ كَمَكَالُ وَخَارِجِي وَخَارِجِي
كَدَعَا يَدْعُو وَآلِي يَأْتِي كَرَمِي يَرْسِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَقُولُ تَشْبِيْهًا بِخُذُو وَآلِي يَرْسِي كَوَقْفَةٍ
وَآوِي يَأْوِي آتَا كَشَوِي يَشُوِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَرْحِي وَهَذَا قِيَاسُ تَرْجِي يَرْسِي لَكِنْ الْعَرَبُ اجْتَمَعَتْ

وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ عَلَى الْأَصْلِ عَنِ الْوَصْلِ كَقَوْلِهِ
وَأَمْرُكَ بِالصَّلَاةِ وَارْزُقْنَا زَيْنًا وَهَيْتَ لَيْتَنِي
كَضَرْبِ يَضْرِبُ إِيْزَرَ كَضَرْبِ وَادٍ يَأْوِي كَضَرْبِ
يَكْرُمُ أَوْدُتْ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَنَسَالُ سَيْكَلُ وَنَسَالُ
يَسَالُ سَلُ وَابْتُ يُوْتُ ابْتُ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَضَرْبِ
يَسْمُوْنَ وَخَارِجِي كَمَكَالُ كَمَكَالُ وَخَارِجِي وَخَارِجِي
كَدَعَا يَدْعُو وَآلِي يَأْتِي كَرَمِي يَرْسِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَقُولُ تَشْبِيْهًا بِخُذُو وَآلِي يَرْسِي كَوَقْفَةٍ
وَآوِي يَأْوِي آتَا كَشَوِي يَشُوِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَرْحِي وَهَذَا قِيَاسُ تَرْجِي يَرْسِي لَكِنْ الْعَرَبُ اجْتَمَعَتْ

۴۹

وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ عَلَى الْأَصْلِ عَنِ الْوَصْلِ كَقَوْلِهِ
وَأَمْرُكَ بِالصَّلَاةِ وَارْزُقْنَا زَيْنًا وَهَيْتَ لَيْتَنِي
كَضَرْبِ يَضْرِبُ إِيْزَرَ كَضَرْبِ وَادٍ يَأْوِي كَضَرْبِ
يَكْرُمُ أَوْدُتْ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَنَسَالُ سَيْكَلُ وَنَسَالُ
يَسَالُ سَلُ وَابْتُ يُوْتُ ابْتُ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَضَرْبِ
يَسْمُوْنَ وَخَارِجِي كَمَكَالُ كَمَكَالُ وَخَارِجِي وَخَارِجِي
كَدَعَا يَدْعُو وَآلِي يَأْتِي كَرَمِي يَرْسِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَقُولُ تَشْبِيْهًا بِخُذُو وَآلِي يَرْسِي كَوَقْفَةٍ
وَآوِي يَأْوِي آتَا كَشَوِي يَشُوِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَرْحِي وَهَذَا قِيَاسُ تَرْجِي يَرْسِي لَكِنْ الْعَرَبُ اجْتَمَعَتْ

وَقَدْ جَاءَ أَمْرُ عَلَى الْأَصْلِ عَنِ الْوَصْلِ كَقَوْلِهِ
وَأَمْرُكَ بِالصَّلَاةِ وَارْزُقْنَا زَيْنًا وَهَيْتَ لَيْتَنِي
كَضَرْبِ يَضْرِبُ إِيْزَرَ كَضَرْبِ وَادٍ يَأْوِي كَضَرْبِ
يَكْرُمُ أَوْدُتْ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَنَسَالُ سَيْكَلُ وَنَسَالُ
يَسَالُ سَلُ وَابْتُ يُوْتُ ابْتُ وَنَسَالُ سَيْكَلُ كَضَرْبِ
يَسْمُوْنَ وَخَارِجِي كَمَكَالُ كَمَكَالُ وَخَارِجِي وَخَارِجِي
كَدَعَا يَدْعُو وَآلِي يَأْتِي كَرَمِي يَرْسِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَقُولُ تَشْبِيْهًا بِخُذُو وَآلِي يَرْسِي كَوَقْفَةٍ
وَآوِي يَأْوِي آتَا كَشَوِي يَشُوِي وَنَسَالُ سَيْكَلُ
يَرْحِي وَهَذَا قِيَاسُ تَرْجِي يَرْسِي لَكِنْ الْعَرَبُ اجْتَمَعَتْ

بسم الله الرحمن الرحيم

وَضَمًّا عَلَى مَفْعَلٍ بِالْفَتْحِ كَالْمَذْهَبِ وَالْمَقْتُلِ

ادغام و یکپارچه سازی

[illegible]

من التلاوة في الجرد فيقال ارض متبعة وناسا

[illegible]

Handwritten notes at the top of the page, including "کتابخانه" (Library) and "مکتب" (School).

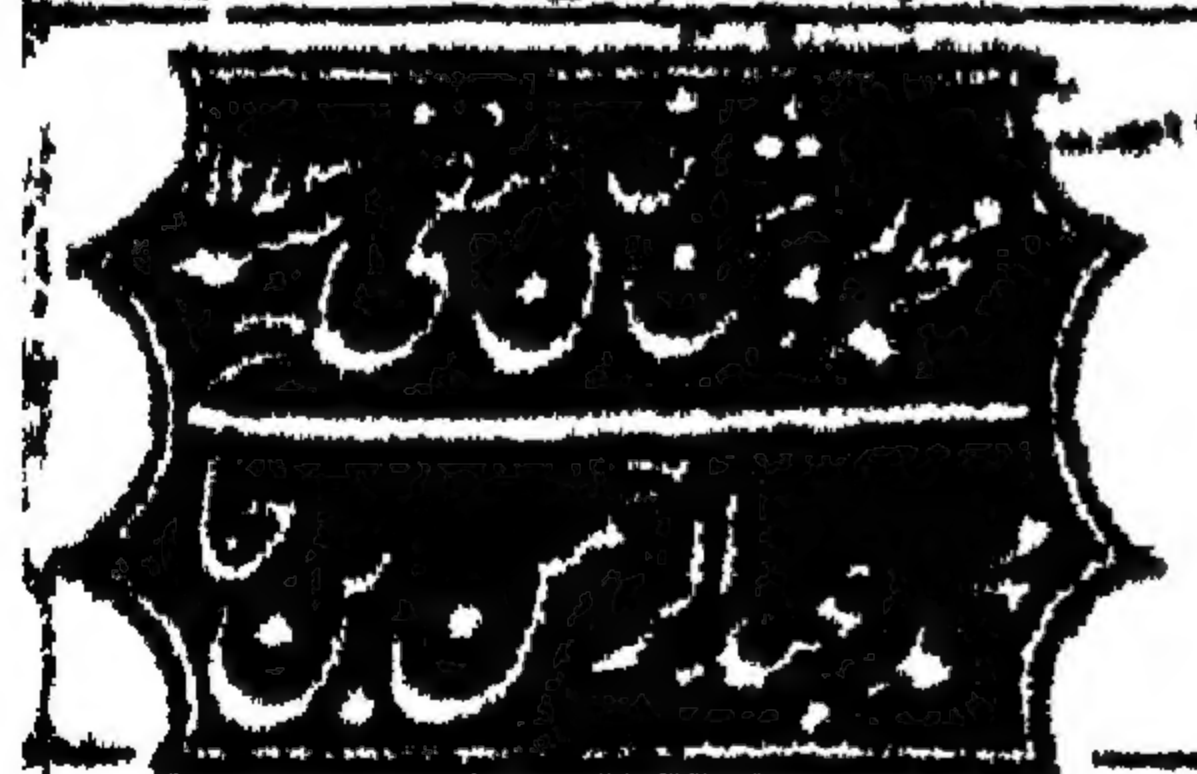
با کسر لایحه من الفعل هو

الطبعة والجلد
پنج نوبت در تمام و پوس و پست ۱۲

تألیف الطبع احمد سدی و نقاش علی تمام طبع در الکتاب النیفت
کما یتنبی طبع هذا العبد الخیف تبصیر و صفار طبع کما هو من لوازم هذه المطبعة
المسماة بالنظامیة صیبت علی الشیور و الاحداث الایامیة نتیجتاً ایها الطالبون
متی تستفاد ادعوا بدعای الخیر فی حق المحشی المحقق سابق المروج فی العنوان * هذا
المعنی بالطبع الراجی الی العفوان المستی بحکم علی الله بعد الرحمن هو بها تعشوا
علی اخیال السوء و لا یزلی العقول و المحو * هذا هو من عادات الکرام * عفا حکم الله
المفضل المینام و قد اتفق تمام طبعه شمس شعبان المظفر ختمه الله بحصول الامالی *
المرام من سبعة اثنان و تسعين بعد الف و مائتین من سبعة و سول الثقلین
صلی الله علیه و علی آله و اصحابه علی تقاب السبلون * فقط

اشتهار

کتاب در احکام قانون سبتم ۱۲۵۶ در بی جبری سروده اعلی است کسی تصدیق نماید

و ختم بختیاری سلطان محمد
این کتاب بطور مطبع نظامی است هر دو
درست و مهم ثبت نموده شده

Handwritten notes at the bottom of the page, including "کتابخانه" (Library) and "مکتب" (School).

